

Evolució del càncer a Catalunya, 2013-2017

El càncer és un problema de salut important a Catalunya i té una gran repercussió en els serveis sanitaris, en visites, proves diagnòstiques, ingressos hospitalaris o tractaments. S'estima que l'any 2017 es van diagnosticar 36.258 nous càncers a Catalunya, el 57,1% en homes (20.699 casos) i el 42,9% en dones (15.559 casos).

Els diferents tipus de càncer afecten de manera diferent homes i dones i apareixen a diferents edats de la vida. Aquest fet és degut a la diferent biologia dels tumors, però també a les diferents causes, o al diferent ús de proves diagnòstiques o de detecció precoç.

Els tipus de càncers més freqüent en homes van ser el de pròstata (20,8% de tots els càncers dels homes), colorectal (17,3%) i de pulmó (14,8%). En les dones, el càncer més freqüent continua sent el de mama (29,0% de tots els càncers de les dones), seguit del colorectal (16,6%) i, en tercer lloc, el de pulmó (5,5%).

El càncer més freqüent en les dones és el de mama i en els homes el de pròstata.

CARACTERÍSTIQUES DEMOGRÀFIQUES

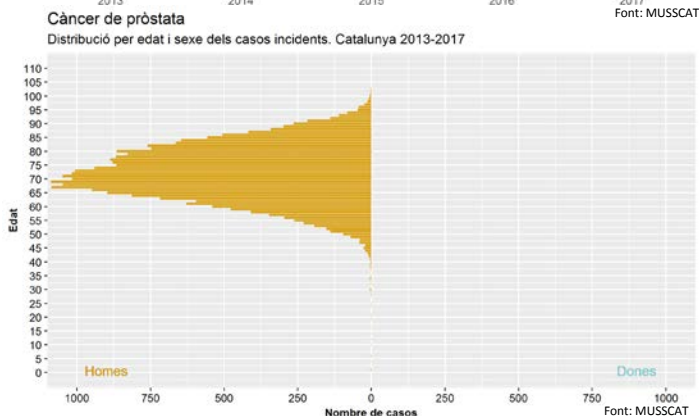
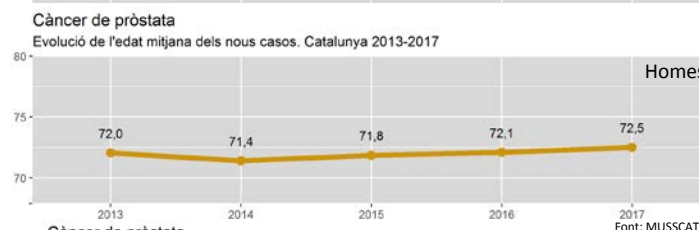
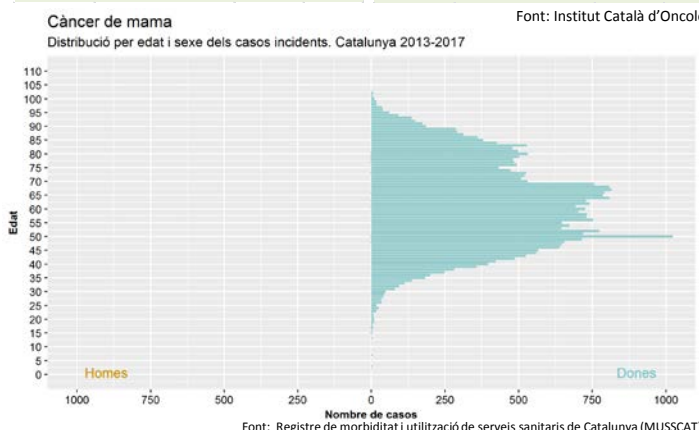
S'ha analitzat la distribució per edat i sexe, i l'evolució de l'edat mitjana dels diagnòstics de càncer atesos al sistema sanitari públic en el període 2013-2017.

Càncer de mama: Es dona bàsicament en dones, però també afecta algun home (1% dels casos). L'edat mitjana disminueix lleugerament en aquest període. Hi ha un increment sobtat de la incidència als 50 anys que podria ser degut a l'efecte de l'inici del programa poblacional de cribratge de càncer de mama, que coincideix amb aquesta edat.

Casos de càncer incidents per sexe de les 10 localitzacions més freqüents a Catalunya durant l'any 2017.

Tumors en homes	N	(%)	Tumors en dones	N	(%)
Pròstata	4.298	20,8	Mama	4.518	29
Còlon, recte i anus	3.580	17,3	Còlon, recte i anus	2.585	16,6
Tràquea, bronquis i pulmó	3.060	14,8	Tràquea, bronquis i pulmó	848	5,5
Bufeta urinària, maligne	1.858	8,9	Cos uterí	807	5,2
Llavi, cavitat oral i faringe	739	3,6	Limfoma no hodgkinià	599	3,8
Ronyó i vies urinàries	738	3,6	Pàncrees	487	3,1
Limfoma no hodgkinià	708	3,4	Tiroides	463	2,9
Pàncrees	610	2,9	Bufeta urinària, maligne	422	2,7
Fetge	602	2,9	Pell, melanoma	420	2,7
Estómac	581	2,8	Leucèmies	417	2,7

Font: Institut Català d'Oncologia

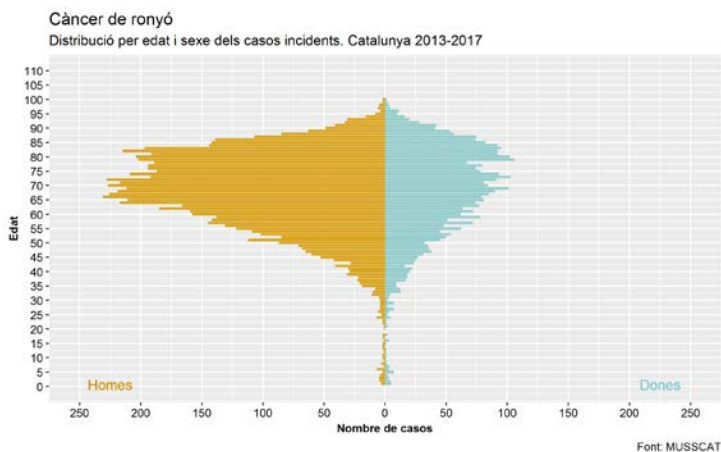
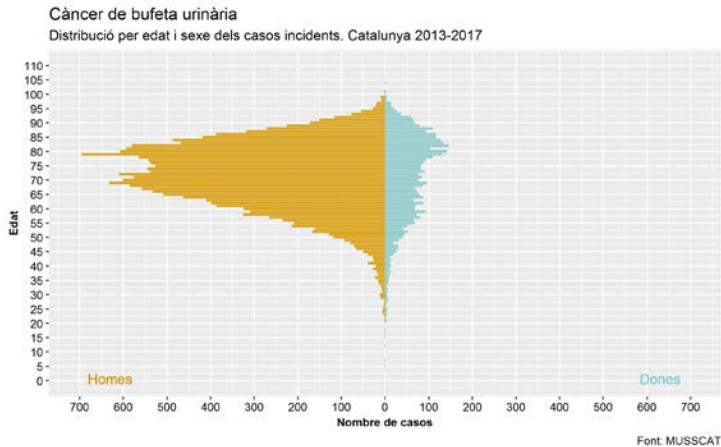
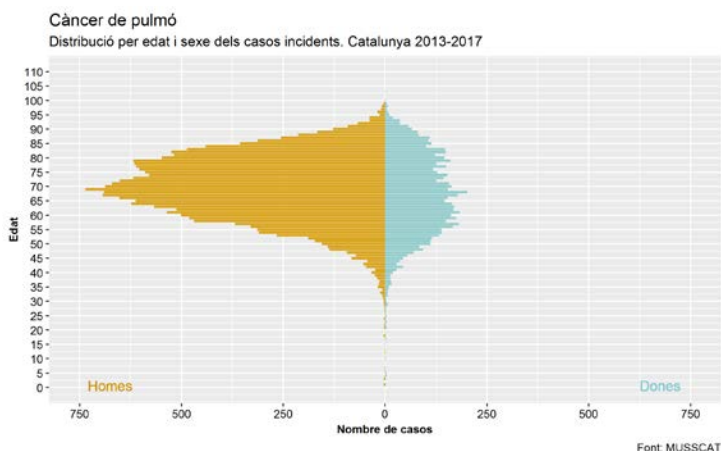
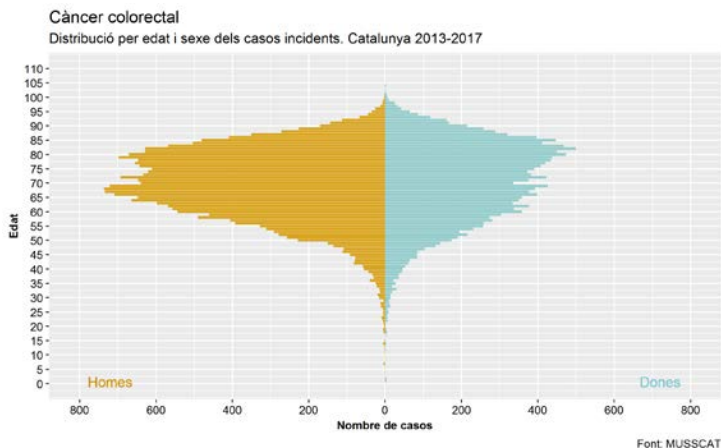
Càncer de pròstata: La majoria de diagnòstics es fan entre els 65 i 75 anys. L'edat mitjana és molt estable en tot el període.

Càncer colorectal: És el segon càncer més freqüent, tant en els homes com en les dones. La majoria de casos es diagnostiquen entre els 60 i 85 anys. Hi ha més nombre d'homes diagnosticats. L'any 2013 la mitjana d'edat va ser de 70,9 anys per a les dones i de 69,9 anys per als homes. En els últims dos anys hi ha hagut una disminució de l'edat en les dones, i un manteniment de la dels homes que afavoreix una confluència d'edat. Aquest canvi, en un temps tan breu, i coincidint amb la fase d'extensió del Programa de cribratge de càncer colorectal, en què hi ha hagut una major participació de les dones, planteja una possible contribució del cribratge en aquest canvi.

Càncer de pulmó: És el tercer càncer més freqüent, tant en els homes com en les dones, i es diagnostica tres vegades més en homes que en dones. En els homes, la majoria de casos es concentren entre els 60 i 85 anys; en les dones, estan distribuïts de manera més homogènia a partir dels 50 anys. L'any 2013 les dones eren de mitjana tres anys més joves que els homes, però ha disminuït a dos anys l'any 2017 (homes 69,4 anys i dones 67,5 anys).

Càncer de bufeta: És el quart càncer més freqüent en els homes i el setè en les dones, i es diagnostica quatre vegades més en homes que en dones. En els homes, els casos es concentren entre els 65 i 85 anys; en les dones, s'observa un lleuger increment al voltant dels 80-85 anys. L'edat mitjana és semblant en ambdós sexes, al voltant dels 71 anys, i es manté al llarg del període.

Càncer de ronyó: És el sisè càncer més freqüent en els homes i no es troba entre els deu primers en les dones. Hi ha més del doble de diagnòstics entre els homes que entre les dones. L'edat mitjana és semblant en ambdós sexes, al voltant dels

67 anys, i s'observa una lleugera tendència a augmentar al llarg del període.

Càncer de pell, melanoma: És el novè càncer més freqüent en les dones i no es troba entre els deu primers en els homes. En els homes, es concentren els diagnòstics entre els 65 i els 85 anys, mentre que en les dones l'interval d'edat és més ampli, de 40 a 85 anys. L'edat mitjana es manté estable al llarg del període estudiat, però els homes en el moment del diagnòstic són de mitjana tres anys més grans que les dones (63 anys vs. 60).

Leucèmies: Són un càncer hematològic. És el desè càncer més freqüent en les dones i no es troba entre els deu primers en els homes. La distribució per edat i sexe és bimodal. D'una banda, afecta la primera dècada de la vida i, de l'altra, la població major de 70 anys en els homes i major de 80 anys en les dones. L'edat mitjana es manté estable al llarg del període estudiat, però les dones en el moment del diagnòstic són de mitjana dos anys més grans que els homes (67,2 anys vs. 65,3).

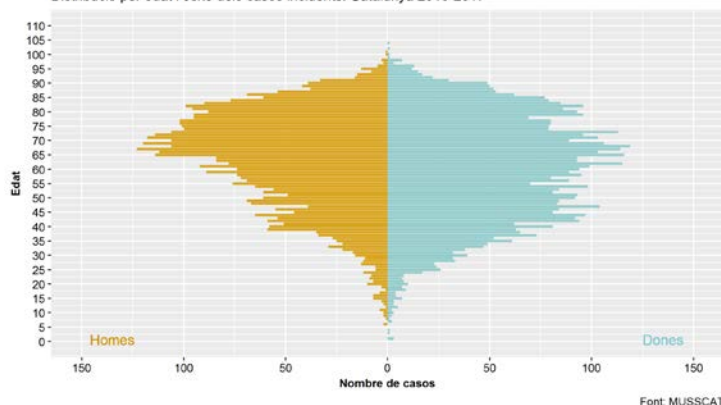
Limfoma no Hodgkinià: És un càncer hematològic. És el setè càncer més freqüent en els homes i el cinquè entre les dones. La distribució per edat i sexe és força simètrica, encara que les edats en què es concentren més casos en els homes és entre els 65 i els 80 anys, i en les dones entre els 70 i 85 anys. L'edat mitjana mostra un lleuger increment al llarg del període estudiat i les dones en el moment del diagnòstic són de mitjana tres anys més grans que els homes (67,5 anys vs. 63,7).

TRACTAMENTS

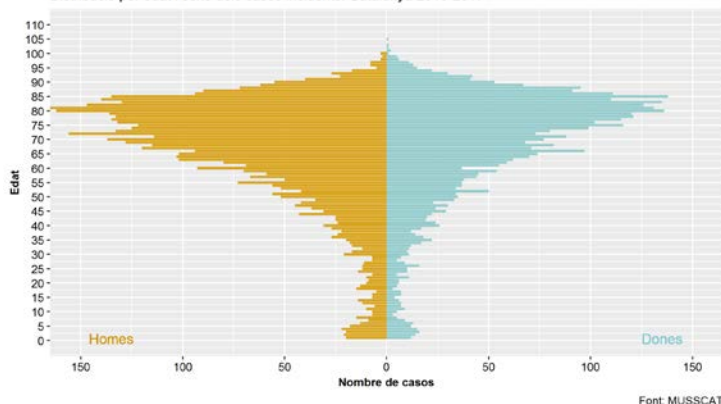
S'ha analitzat l'evolució del nombre de tractaments relacionats amb el càncer en aquest període i finançats pel CatSalut.

Tractaments quirúrgics: Al llarg de tot el període s'observa una tendència creixent en el nombre de pacients intervinguts quirúrgicament. En els dos darrers anys hi ha un increment més gran pel fet que s'ha doblat la notificació dels càncers de pell no melanomes, amb cirurgia ambulatoria.

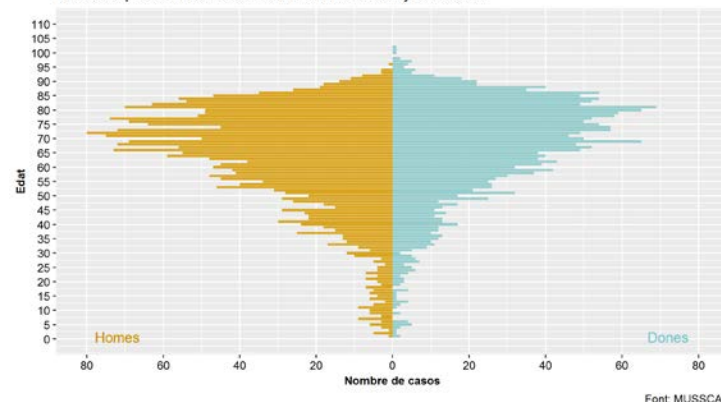
Melanoma
Distribució per edat i sexe dels casos incidents. Catalunya 2013-2017

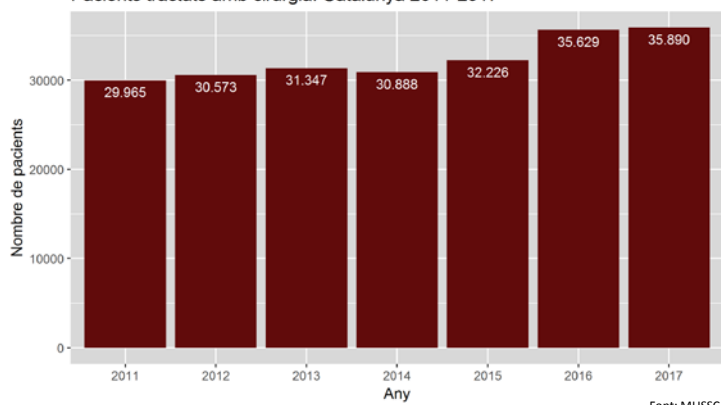
Leucèmies
Distribució per edat i sexe dels casos incidents. Catalunya 2013-2017

Limfoma no Hodgkinià
Distribució per edat i sexe dels casos incidents. Catalunya 2013-2017

Pacients tractats amb cirurgia. Catalunya 2011-2017

Pacients tractats amb quimioteràpia: En el període estudiat s'observa un important increment en el nombre de pacients tractats amb quimioteràpia.

Pacients tractats amb radioteràpia: El nombre de pacients tractats amb radioteràpia es manté força estable, al voltant de 14.000, i amb una lleugera tendència creixent.

POSSIBILITAT DE DESENVOLUPAR UN CÀNCER AL LLARG DE LA VIDA

S'ha estudiat la població viva i resident a Catalunya al final de l'any 2017 i s'ha analitzat per cada grup d'edat i sexe quina proporció havien desenvolupat un càncer (incloent-hi els de pell no melanoma) en algun moment de la seva vida, independentment que en l'actualitat el càncer estigués o no actiu.

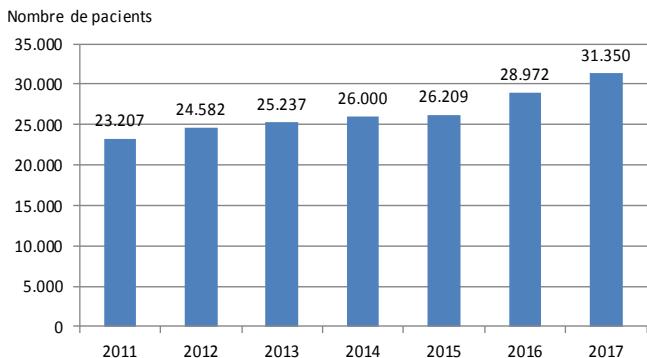
La probabilitat de desenvolupar un càncer en l'edat infantil és molt petita, tant en nens com en nenes, comença a incrementar a partir dels 25 anys i aquest increment és més gran entre les dones que en els homes, però s'igualava cap als 60 anys, en què s'observa que un 10% dels homes i de les dones de 60 a 64 anys ha tingut un càncer al llarg de la seva vida. A partir d'aquest grup d'edat, veiem que entre els homes incrementa el percentatge de persones amb història d'un càncer, que en les majors de 85 anys s'apropa al 38%, mentre que en les dones de la mateixa edat és del 23%.

MORTALITAT

Segons les dades del Registre de mortalitat de Catalunya, els homes tenen una mortalitat superior a la de les dones. Malgrat que el descens en la taxa ha estat més gran en el homes que en les dones i, per tant, les taxes s'han acostat, l'any 2016 encara és el doble en els homes (241 per 100.000 h.) que en les dones (117 / 100.000h.).

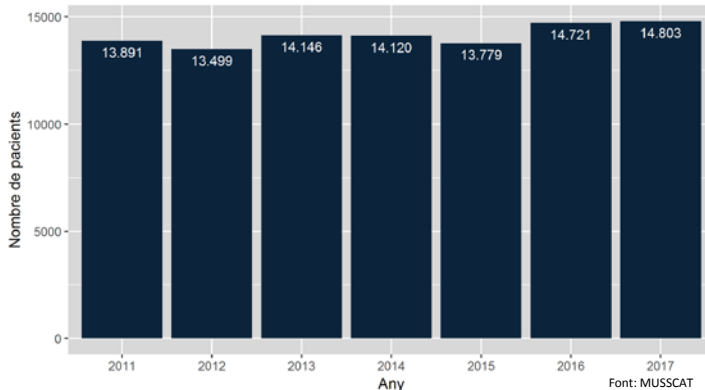
La taxa de mortalitat global ha experimentat un descens sostingut al llarg del període 1999-2016.

Pacients tractats amb quimioteràpia. Catalunya 2011-2017

Font: Datamart de facturació de serveis (DFS)

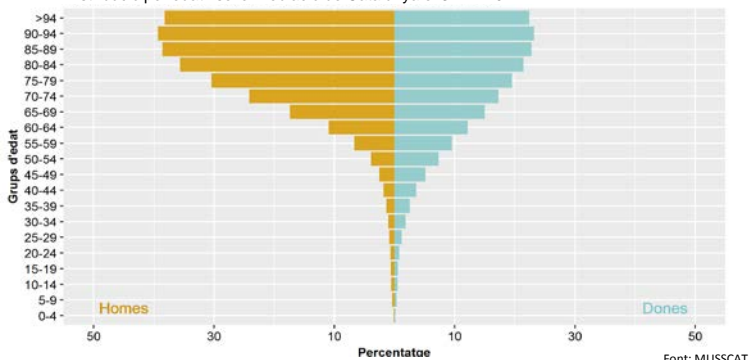
Pacients tractats amb radioteràpia. Catalunya 2011-2017

Font: MUSSCAT

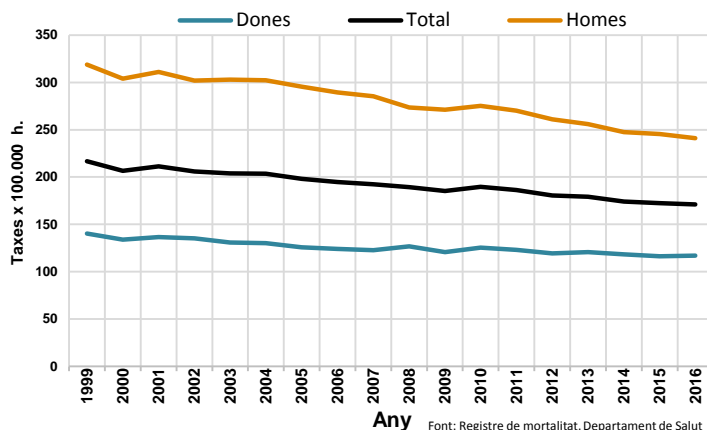
Població diagnosticada de càncer en algun moment de la seva vida

Distribució per edat i sexe. Població de Catalunya el 31.12.2017

Font: MUSSCAT

Evolució de les taxes de mortalitat per tumor. Catalunya 1999-2016

Font: Registre de mortalitat. Departament de Salut